

زنجبر مو

نگارش:

مهندس رعنا دستجردی

ویراستار ترویجی:

مهندس علیرضا جهیزی

مهندس یوسف هاشمی

تکنولوژیست آموزشی:

مهندس علی محمد حسینی

ناشر:

مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان رباط کریم

اداره ترویج و آموزش

مقدمه

زنجره مو *Cicadatra ochreata* Melichar که از دیر زمان در مناطق مختلف موکاری ایران شیوع دارد، یکی از آفات مهم این محصول به شمار می آید. این آفت علاوه بر مو، درختان سنجد، سیب، بادام، هلو، آلبالو، زردآلو، به، انار، گردو، گلابی، گوجه، ازگیل ژاپنی و همچنین درختان غیر مثمر از قبیل، سپیدار، زبان گنجشک، نارون و همچنین برخی از گیاهان زارعی را نیز مورد حمله قرار می دهد.

شکل ۱- نمایی از حشره کامل آفت زنجره مو پس از خروج از جلد شفیرگی

در موستان هایی که این آفت شیوع دارد، پایه های مو اغلب دارای رشد بسیار کمی بوده، به تدریج ضعیف گشته و سرانجام می خشکند. برگ ها در طول فصل رشد گیاه، زرد و میوه ها بسیار کم و ریز هستند. به علاوه در برخی از موستان های آلوده، میزان عملکرد محصول ۸۵-۹۰ درصد کاهش می یابد. گزارشات مختلف میزان خسارت این آفت را در مراحل حشره کامل و لاروی، به طور متوسط ۴۰-۵۰ درصد کل محصول انگور در سال برآورد می نماید.

نحوه خسارت آفت

حشره کامل زنجره مو با تغذیه از شیره درختان، خسارت بسیار اندکی را به وجود می آورد؛ اما بیشترین خسارت این آفت در هنگام تخم ریزی ایجاد می گردد. تخم ریزی زنجره معمولاً بر روی شاخه های جوان مو که در بهار سبز می شوند و یا بر روی شاخه های دو ساله انجام می گیرد. این عمل سبب قطع آوند های شاخه شده و در نهایت خشک شدن آنها را به دنبال خواهد داشت. علاوه بر این،

آن دسته از خوشه های انگور که بین محل تخم ریزی تا انتهای شاخه قرار گرفته اند، کوچک مانده و بزرگ نمی شوند.

پوره های آفت پس از خروج از تخم، به خاک افتاده و به سرعت خود را لابه لای خاک و در زمین مخفی و سپس بر روی ریشه های مو مستقر می گردند. پوره ها پس از استقرار بر روی ریشه، خرطوم خود را در بافت ریشه فرو برده و شروع به تغذیه می نمایند.

شکل ۲- جمعیت بالای لاروهای سنین مختلف زنجره مو در خاک اطراف ریشه

باغداران عزیز:

خاک های رسی و سنگین برای فعالیت و زندگی پوره های زنجره مو، بسیار مناسب می باشند. بنابراین برای کاهش خسارت این آفت، از احداث باغات انگور در چنین خاک هایی ممانعت نمایند.

به طور کلی پوره های زنجره مو از نور گریزان بوده و اغلب در شعاع یک متری از طوقه مو، در اطراف ریشه ها مستقر می باشند. دوران پورگی این آفت سه سال طول کشیده و دوره هر نسل به طور متوسط چهار سال می باشد. لاروهای سنین ۳ و ۴ در اطراف ریشه، اتاقکی از گل برای خود ساخته و با قرار دادن ریشه در داخل لانه گلی، از آن تغذیه می نمایند (شکل ۳). پس از تمام شدن آن قسمت از ریشه، لانه دیگری توسط لارو تعبیه می شود. پوره های سن چهارم پس از پایان دوره تغذیه از خاک خارج شده و از تنه درختان یا قطعات سنگ و کلوخه های خاک بالا رفته و تبدیل به شفیره

می‌شوند. بعد از طی مرحله شفیرگی، جلد آنها با یک شکاف طولی از هم باز شده و حشره کامل بالدار از آن خارج می‌گردد.

شکل ۳- تشکیل لانه های گلی در خاک توسط لاروهای سنین بالا

آیا می دانید که :
آبیاری مرتب باغات انگور، مقاومت بوته ها را در مقابل زنجره مو افزایش داده و از کاهش محصول جلوگیری می نماید؟

باغداران عزیز:

قبل از کاربرد سموم شیمیائی برای کنترل زنجره مو، نخست به از بین بردن میزبان های وحشی (از جمله علف های هرز) این آفت در موستان های آلوده اقدام نمایید.

و به یاد داشته باشید که:

ریشه بسیاری از علف های هرز، محل مناسبی برای رشد، فعالیت و افزایش جمعیت این آفت می باشد.

مبارزه شیمیایی علیه زنجره مو

مبارزه شیمیائی بر علیه این آفت در سه مرحله انجام می گیرد:

- ۱- سمپاشی پای بوته های مو علیه لاروهای داخل خاک
- ۲- سمپاشی سطح خاک در موقع خروج شفیره ها از زمین
- ۳- سمپاشی علیه زنجره های بالغ روی درختان میزبان